

UNIONINVEST PLASTIKA d.d. Sarajevo

PRIPREMA PDF-a ZA ŠTAMPU -UPUTSTVO-

Sadržaj

Sadržaj	2
Nekoliko korisnih informacija o štampi	3
Offset ili digitalna štampa	4
Kakav PDF predati u štampariju	5
Najčešće greške	6
Objašnjenje po primjeru	7
Uputstvo, kako početi posao	8
Pravljenje PDF-a iz INdesing-a	9
Pravljenje PDF-a iz Ilustratora	10
Pravljenje PDF-a iz Corela	11
Kako destilirati pdf	12
Kako da pošaljete fajl	13
Impresum	14

UNIONINVEST
PLASTIKA

Naučite nešto o štampi

Izbor papira:

Gramature papira: od 45 do 500 g/m²

Vrste papira:

novinski, sc, vipap, bruck-h (časopisi, katalogi)

kunstdruck (visoko kvalitetne poslove)

offsetni (blokofska roba i knjige)

bindakot (kvalitetna ambalaža)

hromokarton (manje kvalitetan papir za ambalažu)

ljepenka (tvrđi uvez knjiga)

ncr (samokopirajući papir- otpremnice i druga blokofska roba)

mufion (samoljepljivi papir- naljepnice i etikete)

Formati papira

Ako je moguće uklopite proizvod u standardne formate kako bi iskoristili papir a time i cijenu sveli na minimum.

A1-594x841, A2-594x420, A3-420x297, A4-210x297, A5-148x210, A6-105x148, A7-105x74
B1-1000x700, B2-700x500, B3-500x353, B4-250x353, B5-176x250, B6-125x176

O offset i flexo štampi...

Obratite pažnju pri izboru tiraža - kod offset i flexo štampe startni troškovi su veliki dio ukupne cijene, sam tiraž kasnije ne uvećava cijenu bitno. Ukoliko planirate reprint izdanja štamparske forme se mogu sačuvati i ponovo iskoristiti čime se smanjuju troškovi pri narednoj štampi.

Plastifikacija

Imajte na umu da plastifikacija pored estetskog izgleda ima i ulogu zaštite od mehaničkog utjecaja na štampani proizvod pa Vam predlažemo da proizvode koji su u upotrebi često plastificirate, uglavnom su to papirne kese, fascikle, ambalaža, korice knjiga i časopisa...

Mi za sve poslove koristimo vododisperzivni lak koji je sjajan ali ne koliko i plastifikacija.

Alati za isijecanje ili štancanje oblika

Pri isijecanju oblika potrebna je izrada alata koji takođe uvećava cijenu proizvoda (pri prvoj štampi) pokušajte da se uklopite u postojeće. Ovo se odnosi na kutije, fascikle i druga oblikovanja papira.

Tipovi uveza

Klamer (časopisi), *meki uvez* (knjige i kvalitetniji časopisi), *tvrđi uvez* (kvalitetne knjige), *spirala* (registratorki mehanizam)

Poklapanje boja

Ukoliko Vam monitor nije pravilno kalibrisan ne očekujte identičan otisak prikazu na monitoru.

Oplemenjivanje papira

**uv lak* - djelimično lakiranje pojedinih površina, koristi se u kombinaciji sa mat plastifikacijom kako bi efekat bio veći

**pregovani* - pravljenje reljefa u papiru

**zaobljene ivice* - polukružne ivice na proizvodima

**vakum pakovanje* - pakovanje svakog primjerka u foliju

**metalizirani papir* - štampa na visoko sjajnom papiru (srebrenom)

**numeracija* - numerisan svaki primjerak (ulaznice)

**perforaža i bigovanje* - pravljenje rupica za trganje i linija za lakše savijanje

Offset ili digitalna štampa

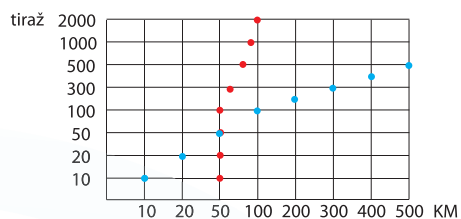
digitalna štampa

- + prednost u isplativosti na malim tiražima
- lošiji kvalitet od ofset štampe
- nemogućnost štampanja na svim gramaturama papira,
- pucanje boje pri savijanju debljih papira

offset štampa

- + prednost ekonomična cijena na većim tiražima
- + visok kvalitet štampe
- mana visoki startni troškovi za male tiraže neisplativo

A3 otisak obostrani kolor digitalna ofset

U zavisnosti od posla u štampariji će vam preporučiti vrstu štampe. Cijene u šemi nisu autentične.

Na fotografiji prikazana offset mašina rotacijska LITHOMAN, slična jednoj od naših mašina.

Kakav fajl predati u štampariju

Fajlovi trebaju biti u kvalitetnom PDF formatu predati štampariji.

Sve što trebate voditi računa kada se pravi pdf:

1. Asimetrični *bleed 3mm* (crop marke nisu potrebne), montaža se radi u štampariji
2. Ako ste prilikom *obrade slika* u photoshopu koristili određene profile (iste možete dobiti od nas) onda je potrebno da uključite opciju ICC profil kod pravljenja pdf-a
3. Ukoliko šaljete fajlove za ambalažu, šaljite pdf sa *konturama štance* koja će da bude u nekoj pantone boji i obavezno overprint.
4. *PDF verzija* treba da bude 1.3 (x3)
5. Sve boje moraju biti *CMYK* nikako RGB (i slike i sve ostalo)
6. *Crni text* treba da bude samo iz crne boje 100%K; 0%C; 0%M; 0%Y;
7. Tako napravljen PDF potrebno je *Destilirati* (sa profilom koji možete dobiti od nas) ili iz sirovog fajla praviti ps ili eps file i onda ga destilirati kroz ovaj profil ali destiliranje treba proći.

Evo još par korisnih savjeta:

*Bijela boja nikako ne smije biti overprint

*Sve što Vam je sivo najbolje bi bilo pretvoriti u grey skalu da je siva iz jedne boje a ne iz sve 4

*Koristite odgovarajuće profile prilikom obrade fotografija u photoshopu

*Izbjegavajte tamne slike i slike sa lošom rezolucijom (preporučena rezolucija je 300dpi)

Ako ste se pridržavali svega gore navedenog imate PDF koji je odličan za svaku štampariju.

Obratite pažnju van programa

Format proizvoda

Uvijek gledati da se uklapa u standardne formate papira i ako se želi postići nestandardni format imajte na umu da papir koji nije standardnih A dimenzija poskupljuje proizvod.

Tiraž

Offset štampa ima startne troškove koji se ne mogu izbjeći: priprema, ploče i radni sati pripreme mašine. Kada se ovaj proces završio jedino što dalje uvećava cijenu je papir koji često zna da bude 10% od ukupne cijene. Sama štampa radi 12000 araka na sat tako da razlika između 100-1000 araka je minimalna, razlika se pravi jedino u papiru koji na ovom rasponu nije značajan.

Mutacije

Postoji mogućnost da se štampa kolor bez texta pa da se naknadno uštampava, to se koristi kod višejezičnih izdanja i to samo kad je štampa iz araka. Kada se radi o štampi iz rolne onda je najbolje mutaciju napraviti samo u jednoj boji ako je to moguće, a moguće je ako se mijenja text koji je samo iz crne boje.

Štance ili alati za isijecanje papira

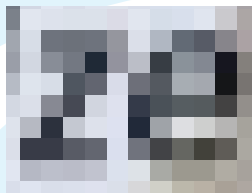
Pri isijecanju oblika potrebna je izrada alata koji takođe uvećava cijenu proizvoda (pri prvoj štampi) pokušajte da se uklopite u postojeće. Ovo se odnosi na kutije, fascikle i drugo oblikovanje papira.

Najčešće greške

Primjeri grešaka... (primjer-dobili smo letak A5 kao PDF koji izgleda kao na slici)

1. Pogrešan izbor programa rada - rađeno u photoshopu

Objašnjenje: photoshop je namjenjen za obradu slike ali ne i texta, pa samim tim text uvećan izgleda kao na slici 1. krzava slova (photoshop radi iz rasterske a ne vektorske grafike) uporedite sa slikom 2.

slika 1

slika 2

2. Crna slova su zadata u procentima C89%, M87%, Y98%, K89% treba samo K100% ostale boje 0%.
3. Greška pri određivanju margina, obreza i formata

text/zoomirajte da bi vidjeli pogrešno zadat u odnosu na pozadinu 95%M, 95%Y to je jako mala razlika u odnosu na pozadinu u štampi neće biti uopšte vidljiv. Barem 15% razlike u odnosu na ton. Znači 80%Y, 80%M. Pogledajte na sljedećoj strani.

Preblizu ivice rezanja (margina nije definisana)

Nije prepuštena pozadina (nije definisan bleed)

Zadata crvena pogrešno, paziti koji procenti su zadati. U ovom slučaju 95%Y i 94M - treba 100%Y, 100%M. Kada birate boju gledajte procenete a ne ekran, štampa i monitor nisu isto. Imate kolorne karte da nabavite pa po njima radite ako niste sigurni šta i kako treba.

Objašnjenje po primjeru

Početak rada:

1. U in design-u otvoriti novi dokument file/new/document
 - u polju page size unijeti format u ovom slučaju A5 148x210
 - u polju bleed uneti top, bottom, left i right 3mm (prije toga isključiti facing pages opciju)
 - u polju margines postaviti na recimo 5mm (nikada manja margina od 3mm) sav tekst postaviti u okvir margine ne približavati se više ivici papira!!kliknuti OK, dokument bi trebalo da izgleda kao na slici ispod

2. u photo shopu uraditi slike i pozadinu da izgleda kao na slici, nakon toga tekst ukucati u indesign-u i zadati da je crn /100% black/, eksportovati dokument u pdf, objašnjeno ranije. to je sve, takav fajl poslati (vidi slanje fajlova na sljedećim stranama).

Za poslove koji idu u uvez /časopisi, brošure, katalozi sa više strana/ isti princip važi s tim što se pri kreiranju dokumenta uključuje facing pages opcija i u opcijama bleed inside je 0mm dok su ostale 3mm.

svi elementi su u okvirima margine

slogan slogan slogan slogan

naslov

ispravno urađeno

Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst
Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst Tekst

slika je u margini

ako namjerno hoćete da slika ide u margo tj da se siječe prepuštate je kao na ovom primjeru

tonovi su prepušteni u bleed polje

Uputstvo kako početi posao

Objašnjenje je samo za indesign iz razloga što je najbolji program da se prilagodite...

Slično je i sa drugim programima kao što su ilustrator, photoshop i corel ali predlažemo Vam da radite u in designu ili ilustratoru kao glavnim dokumentom u kombinaciji sa photoshopom za sliku.

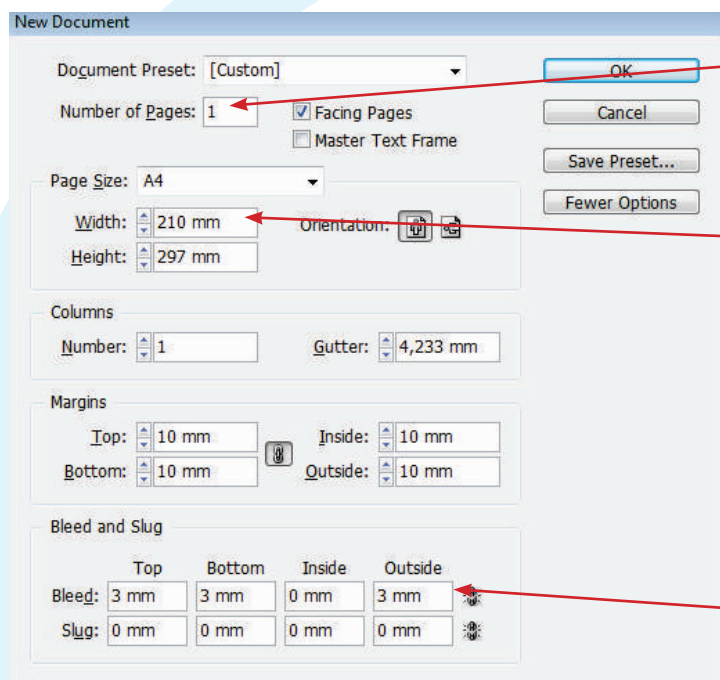
Kada kreirate dokument važno je razdvojiti neke pojmove:

**dokument size*-je finalna dimenzija proizvoda i uvijek treba da je tačna

**bleed*- je definisanje obreza prepuštanja tonova i slika koje idu u margo. Text se nikad ne pušta u margo

**margina*- je element u kojem se nalazi text i slika i ona ne bi trebala da je manja od 3mm

Primjer za postavljanje časopisa A4 u indesignu:

broj strana

dimenzije-obrezan format

ovde definišete obrez obično 3mm
inside je 0mm jer margo u povezu nepostoji
u slug meniju ostavite sve 0mm uvijek

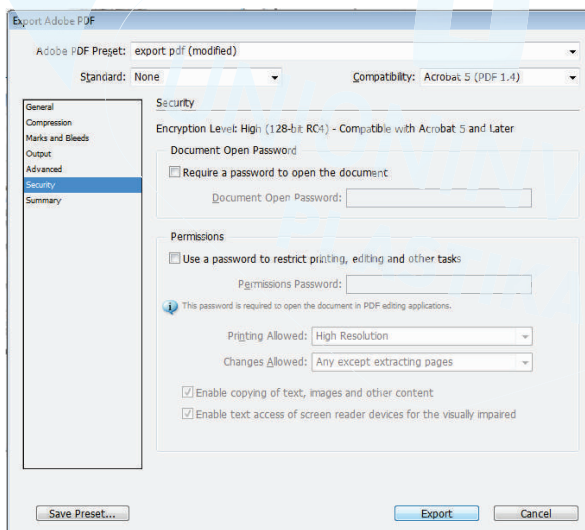
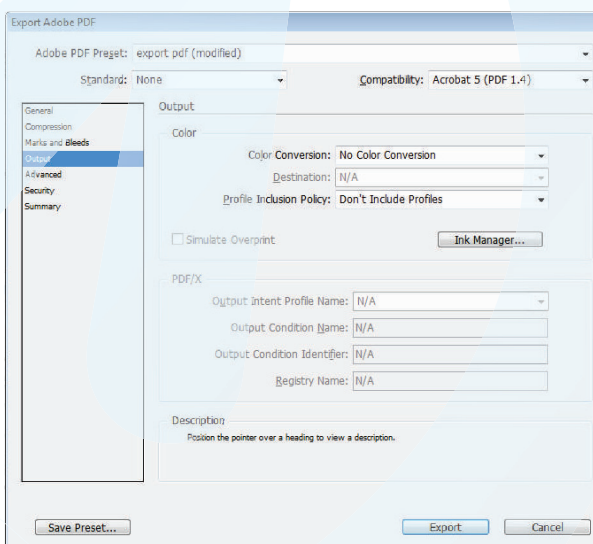
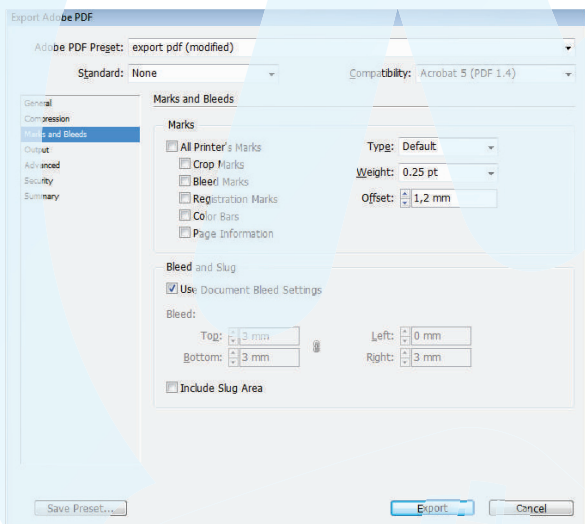
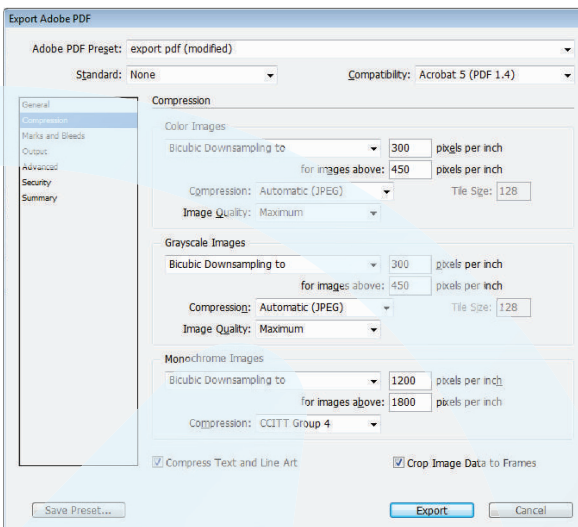
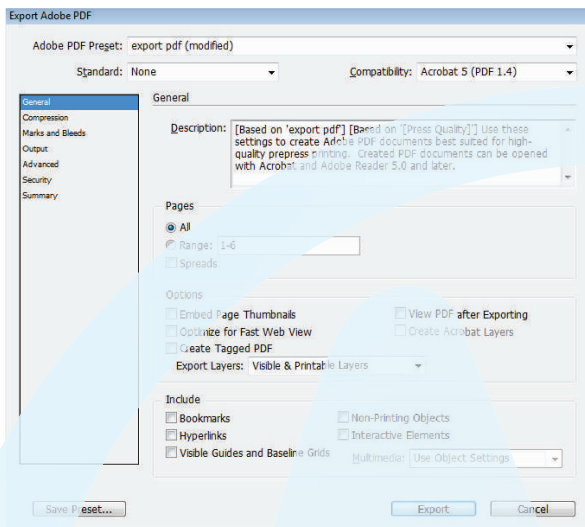
Slično je i sa drugim programima samo se opcije i meniji razlikuju

Znači recimo za 20 vrsta vizit karti - imaćemo 20 strana dimenzije 90x50mm sa bleedom od 3mm sa svih strana kada isključite opciju facing pages imaćete u bleed opcijama left i right umjesto in i outside zbog toga što nema veza već su pojedinačni dokumenti. Tako ga exportujete u pdf sa opcijama koje smo ranije prikazali.

Facing pages opcija treba da bude uključena jedino ako ima neki poveza inače je ostavite isključenu.

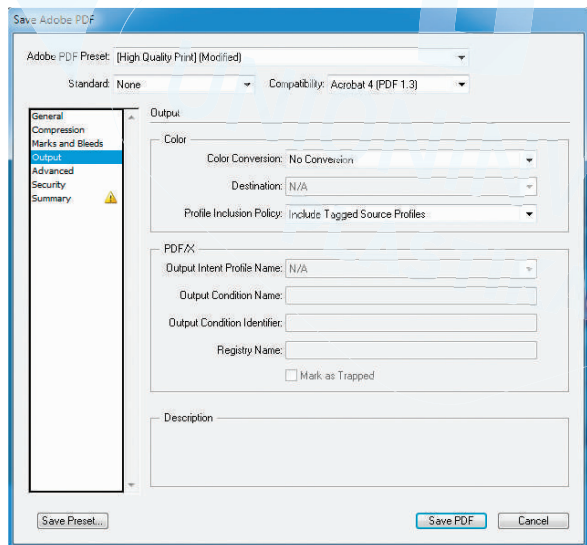
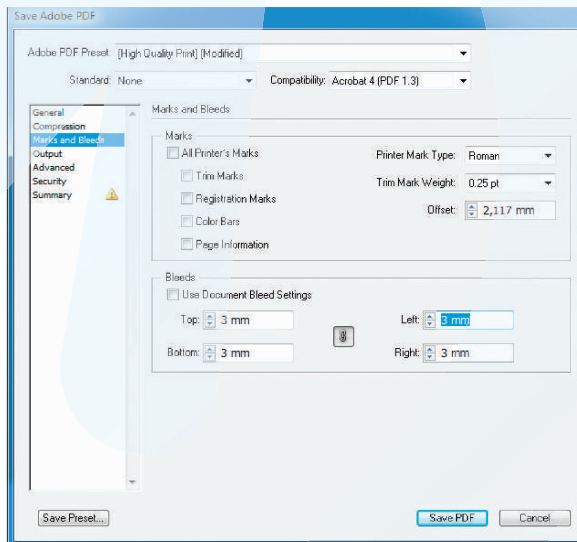
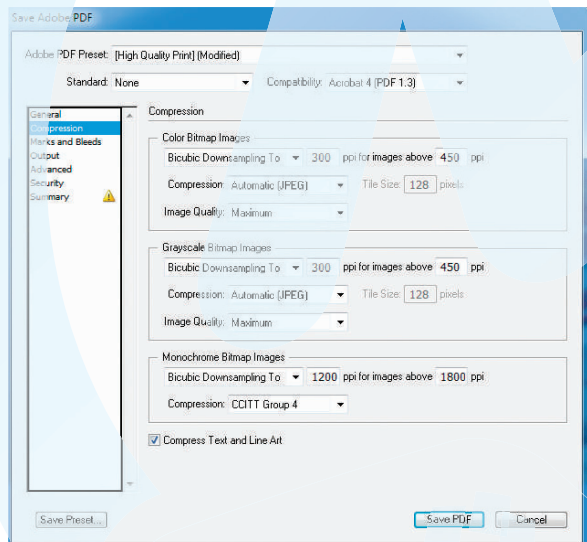
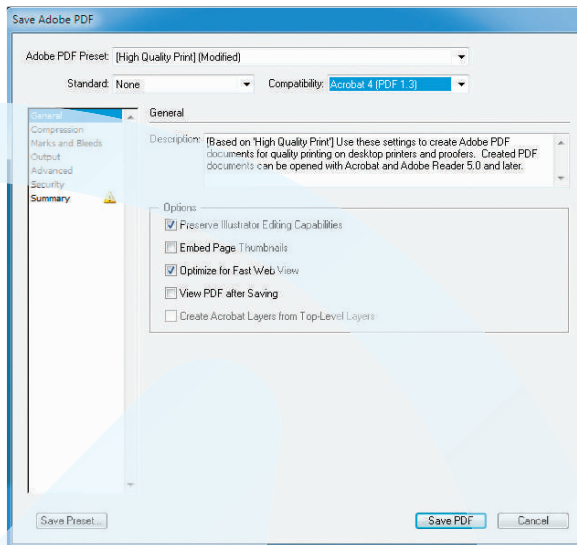
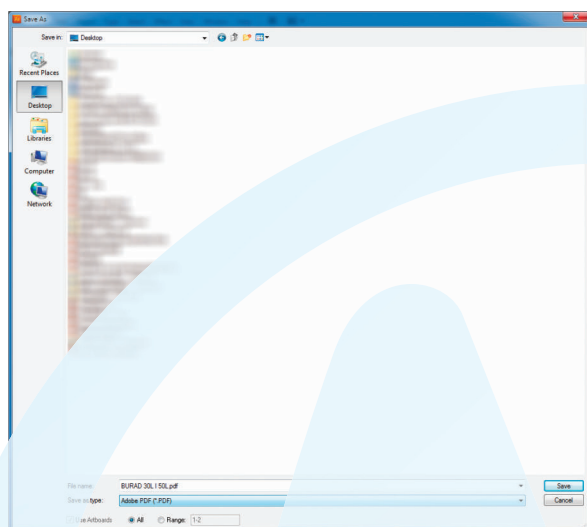
Pravljenje PDF fajla iz InDesign-a

Otvorite dokument i idite u padajući meni file i izaberite opciju export, potom podesiti kao na slikama i kliknite export

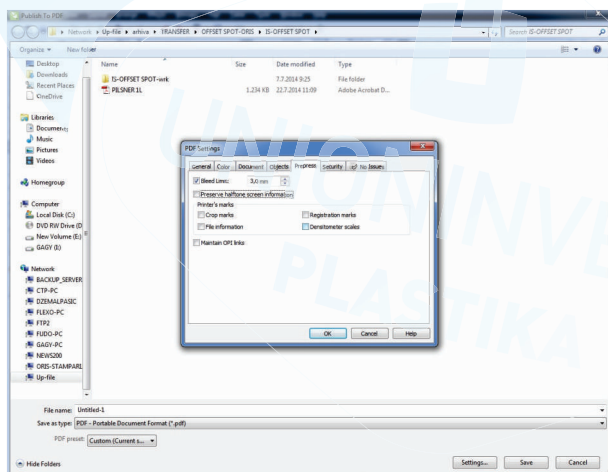
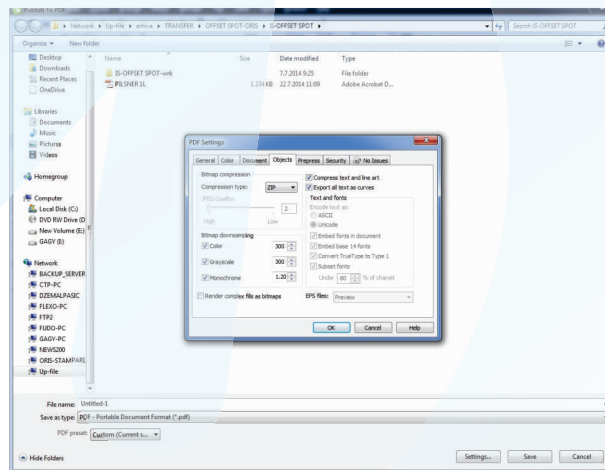
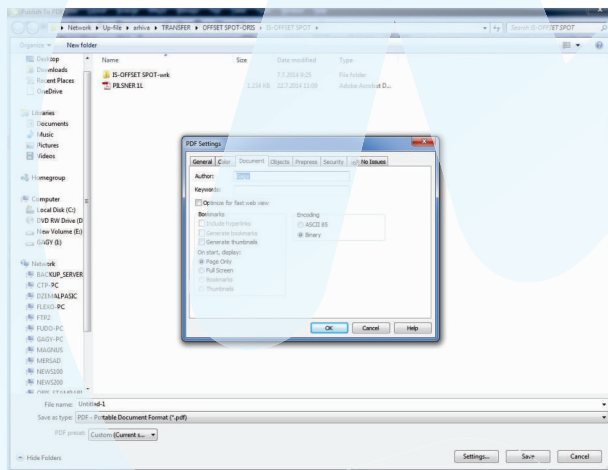
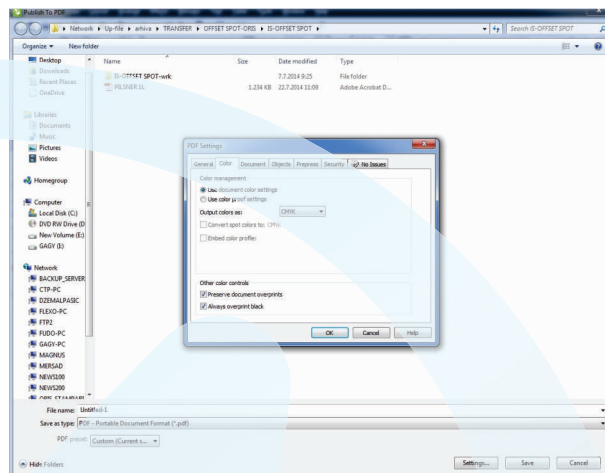
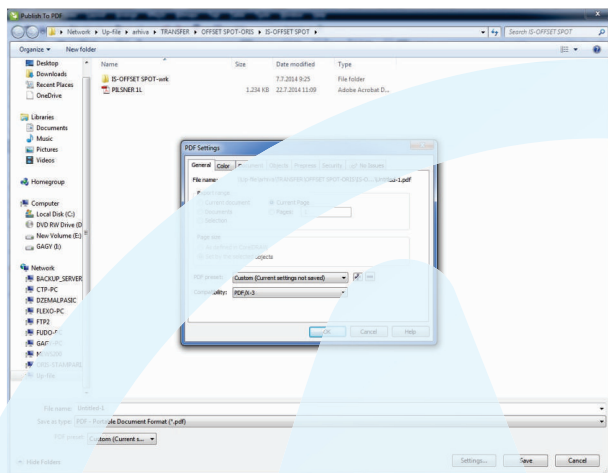
Pravljenje PDF fajla iz Ilustratora-a

Otvorite dokument i idite u padajući meni file i izaberite opciju save as, u save as type izaberete adobe pdf i kliknete save nakon čega će Vam se otvoriti postavke koje podesite kao na slikama i kliknete save

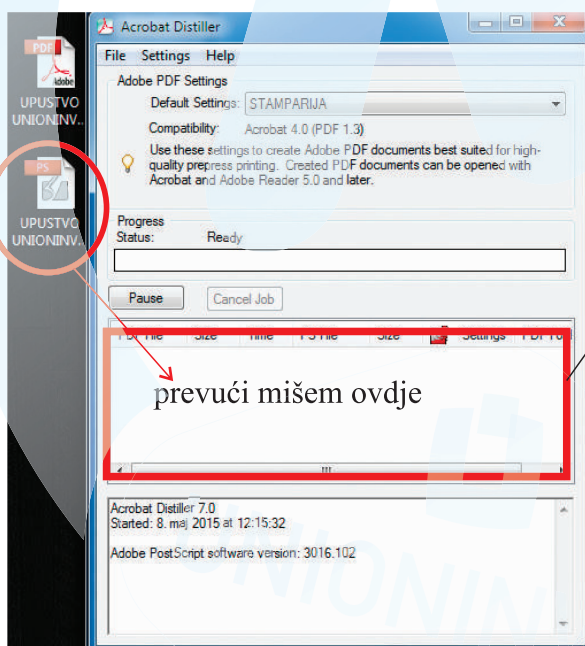
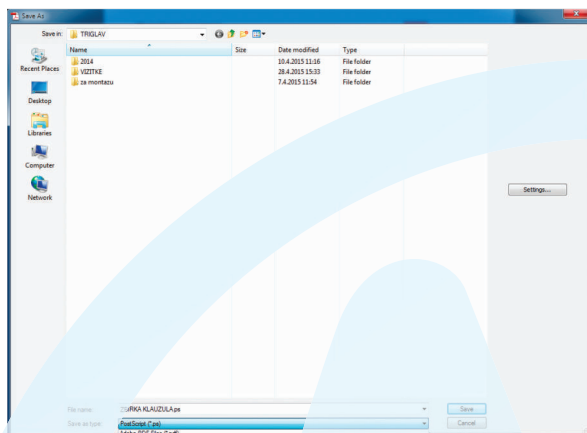
Pravljenje PDF fajla iz Core-la

Otvorite dokument i idite u padajući meni file i izaberite opciju Publish to PDF, potom podesiti kao na slikama i kliknite save

Kako destilirati pdf

Otvorite pdf i idite na file/save as potom na save as type odaberite ps ili eps file i snimite (u ovom slučaju na desktop). Potom otvorite adobe distiller prevucite ps/eps u isti i distiller ce napraviti PDF.

U ovaj prazan prostor prevucite ps/eps file i pustite da distiller napravi pdf

Kako da pošaljete fajl

1. Opcija

Poslati sve e-mailom naš kapacitet je 30mb ako je Vaš fail teži onda izaberite neku drugu opciju

2. Opcija

Postaviti na naš ftp server-podatke od istog možete dobiti iz štamparije

3. Opcija

Poslati ling preko nekog online servera i to na sljedeći način(slika ispod je:

-Na Vašem web pretraživaču ukucajte www.wetransfer.com

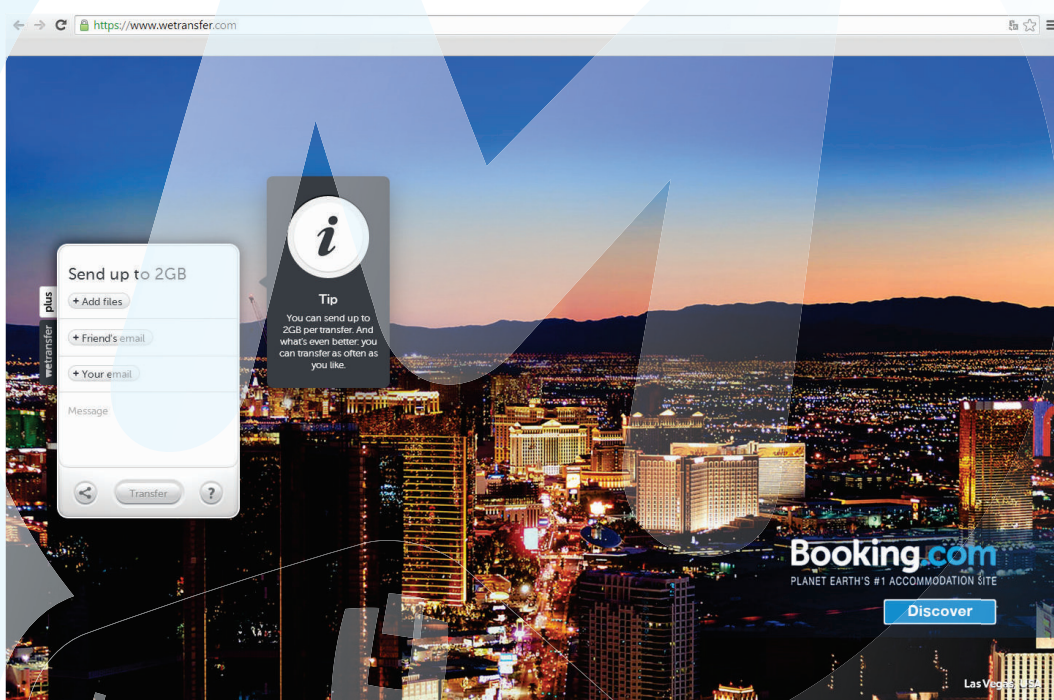
-Klikom na **ADD FILES** selektujete fajl koji želite da pošaljete

-U polje *Friend's email* unosite našu e-mail adresu

-Polje *Your email* popunjavate sa Vašom mail adresom (na koju takođe dobijate potvrdu o uploadu fajla i link sa kojeg se može preuzeti - to je isti mail koji ćemo i mi da dobijemo)

-*Message* tu pišete neku poruku koju želite da mi pročitamo (možete jednostavno samo kontakt telefon)

-Na kraju kada ste prethodno sve uradili kliknete *Transfer* i čekate da se fajl uploduje (ne gasite prozor dok se učitavanje ne završi) i to je to i mi i Vi na mail ćemo dobiti link za preuzimanje.

UNIONINVESTPLASTIKA d.d. Sarajevo

Semizovac bb, 71321 Semizovac - Bosna i Hercegovina

Offset: Tel.: +387 33 47 52 53; Fax. +387 33 47 52 53

Flexo: Tel.: +387 33 47 51 53; Fax: +387 33 47 52 53

E-mail: info@unioninvestplastika.ba; www.unioninvestplastika.ba

Uputstvo pripremio: Admir Gagula
Bakalaureat/Bachelor grafičkog
inženjerstva i dizajna